MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2025
aruandeaasta lõpp: 31.12.2025

nimi: Mittetulundusühing Balti Uuringute Instituut

registrikood: 80046950

postiaadress: Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Lai tn 30
postisihtnumber: 51005

telefon: +372 6999480

e-posti aadress: ibs@ibs.ee

Sisukord

Tegevusaruanne **3**

Raamatupidamise aastaaruanne **11**

Bilanss **11**

Tulemiaruanne **12**

Raamatupidamise aastaaruande lisad **13**

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted **13**

Lisa 2 Tööjõukulud **13**

Lisa 3 Seotud osapooled **14**

Aruande allkirjad **15**

2025. aasta tegevusaruanne

MTÜ Balti Uuringute Instituudi (IBS) põhitegevus on Läänemere piirkonna arengut toetavate sotsiaal-majanduslike uuringute ja analüüside läbiviimine.

2025. aastal jätkas IBS seitsme varasemalt ellu kutsutud projektiga, käivitas kümme uut projekti või uuringut ning kaheksa uuringu, projekti või analüüsiga jõuti lõpusirgele.

Uued strateegilised suunad

2025. aastal alustas Balti Uuringute Instituut oma uurimisfookuste strateegilist ajakohastamist. Ühiskondlike, majanduslike ja tehnoloogiliste muutuste kiirenemine ning nende mõjude järjest tihedam põimumine on suurendanud ka Balti Uuringute Instituudi vajadust käsitleda neid arenguid senisest süsteemsemalt ja terviklikumalt nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Uurimissuundade fokusseerimise eesmärk oli tugevdada instituudi võimekust toetada poliitikakujundajaid ja teisi otsustajaid kõrgetasemeliste, metoodiliselt tugevate ning praktilist väärtust loovate uuringute ja analüüsidega selgelt sõnastatud valdkondades.

Sarnaselt möödunud aastatele, on mõttekoja tegevuse keskmes jätkuvalt tehnoloogia-, majandus- ja regionaalarengu ning rände- ja lõimumispoliitikaga seotud teemad, ent ühiskonnas toimunud muutuseid arvestades sõnastati selgemalt/eraldiseisvatena eelnimetatuid täiendavad suunad. 2025. aasta lõpuks sõnastati seitse strateegilist valdkonda, milles Balti Uuringute Instituudil on tugev uurimis-, analüüsi- ja projektide elluviimise kompetents:

HARIDUS JA HEAOLU

- Elukestev õpe algharidusest kõrghariduse ja teaduseni;
- formaalharidus;
- mitteformaalne ja informaalne õppimine;
- sekkumiste ja ennetustegevuse disain ja hindamine.

INIMKESKNE JULGEOLEK JA SÄILENÕTKUS

- Inimese ja kogukonna turvalisus;
- kriisivalmidus;
- kliima- ja keskkonnajulgeolek;
- desinformatsiooni ja polariseerumisemõju ja tõkestamine.

KLIIMA, TARK LINN JA KESTLIK ARENG

- Kliimamuutuste leevendamine ja kohanemine;
- tark linn ja kestlik ruumiloome;
- kogukondade kaasamine ja koosloome;
- energiatõhusus ja kliimamuutustele vastupanuvõime;
- säästev liikuvus.

MAJANDUSPOLIITIKA JA GLOBAALSED VÄÄRTUSAHELAD

- Äri- ja majandusarengu strateegiad;
- ettevõtete ja majanduse vastupidavus;
- globaalne kaubandus;
- impordisõltuvuse vähendamine;
- rohetehnoloogia ja andmepõhised strateegiad.

RÄNNE JA LÕIMUMINE

- Lõimumispoliitika ja Eesti venekeelne rahvusvähemus;
- uussisseränne ja rändepoliitika;
- kodakondsus(etus) ja kodakondsuspoliitika;
- varjupaigataotlejad ja rahvusvahelise kaitse saajad;
- Eesti väliskogukonnad ja diasporaapoliitika.

TEHNOLOOGIA JA ÜHISKOND

- Tehnoloogiliste uuenduste kasutuselevõtt ja nende mõju ühiskonnale, majandusele, indiviidile, avalikele teenustele ja turvalisusele;
- inimkeskne tehnoloogia;
- tehnoloogiline innovatsioon.

ÜHISKONNA SIDUSUS JA KAASATUS

- Ühiskonnarühmade majanduslik, sotsiaaline, poliitiline, kultuuriline, territoriaalne ja digitaalne sidusus;
- demograafilised muutused;
- regionaalne ebavõrdsus ja sotsiaalne killustumine;
- ühiskonnarühmade kaasamine;
- kodanikuharidus ja koosloomeprotsessid.

Olgugi, et mõned täiendavad suunad on nüüd eraldiseisvatena sõnastatud, pöörab mõttekoda tähelepanu asjaolule, et probleemide tõhus lahendamine eeldab üldjuhul interdistsiplinaarset lähenemist, teemade lõimimist ja eri valdkondade spetsialistide koostööd.

Nimetatud suundades on mõttekoda tegelenud nii rahvusvaheliste kui ka kohalike projektidega, hindamiste ja rakenduslike uuringutega ning suundadega seonduvate praktiliste tegevustega.

2025. AASTAL JÄTKUVAD PROJEKTID

2025. aastal jätkus seitsme Euroopa Komisjoni või Euroopa teadusuuringute programmide poolt toetatud projektide elluviimine, mis kuuluvad valdavalt kliima, targa linna ja kestliku arengu ning rände ja lõimumise tegevussuuna alla. Projektid / uuringud on esitatud vastavalt sellele, millise uurimissuuna/-suundade alla nad liigituvad.

Ränne ja lõimumine

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
CeMeWE	Euroopa Komisjon	Projekt aitab sidusrühmal aru saada nende tööhõive võimalustest ja oskuste suurendamisest. Eesmärk on töötada välja mudel sisserändajatest naiste tööalase konkurentsivõime suurendamiseks.

Kliima, tark linn ja kestlik areng

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
RETIME	Euroopa Komisjon	Projekt uurib, kuidas muuta linnu kliimamuutustele vastupidavamaks ja parandada linnaelanike teadlikkust, võttes arvesse kohalikke riske, strateegiaid ja haavatavate gruppide vajadusi.
Herit4Ages	Euroopa Horisont programm	Projektis töötatakse välja kasutajakeskseid ja andmepõhiseid energiatõhusaid kaasavaid renoveerimislahendusi kultuuripärandi alla kuuluvate hoonete jaoks.
SUMPs for BSR	Interreg Baltic Sea Region programm	Projekt aitab omavalitsustel välja töötada ja rakendada säästva linnaliikuvuse kavasid, et soodustada inimeste aktiivset liikumist ja vähendada samal ajal CO2 emissiooni.

INCREASE	Euroopa Horisont programm	Projekti eesmärk on arendada eri tüüpi ehitistesse integreeritud päikesepaneele, testida lahendusi erinevates riikides ja aidata kaasa integreeritud päikesepaneelide laiemale kasutuselevõtule.
Smart Cities Marketplace	Euroopa Komisjon	Teenuste platvorm, mis pakub näiteid kliimaneutraalsetest ja targa linna projektidest eri suuruses linnadest, hulgaliselt materjale ja töötubasid targa linna projektiideede vormimiseks.
oPEN Lab	Euroopa Horisont Green Deal programm	Mastaapne koostööprojekt, kus kolmes Euroopa linnas viiakse ellu nii tehnoloogilisi kui sotsiaalseid uuendusi, et liikuda positiivsete energiapiirkondade poole.

2025. AASTAL ALUSTATUD PROJEKTID

2025. aastal käivitas Balti Uuringute Instituut kümme uut projekti, neist kuus siseriiklikku hindamist, uuringut või arendusprojekti ning neli rahvusvahelist projekti.

Inimkeskne julgeolek ja säilenõtkus / Haridus ja heaolu

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Turvalisuse arenguprogrammi rakendamise hindamine ning tulemuslikkuse hindamise mudeli väljatöötamine ja katsetamine	Siseministeerium	Uuring keskendub sellele, kuidas turvalisuse arenguprogramm tegevuste rakendamisel toimib, millist lisaväärtust see loob ning millised tingimused aitaksid programmi veel tulemuslikumaks kujundada. Uuringus töötatakse välja hindamismetoodika, mis võimaldab hinnata arenguprogrammi mõju tulevikuski.
Inimeste kriisivalmiduse tõstmine	Riigikantselei	Projekti eesmärk on mõista, kuidas kujuneb inimese individuaalne vastutustunne kriisides tegutsemisel ning millised tegurid aitavad ületada kavatsuse ja käitumise vahet.

Haridus ja heaolu

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Koolide ja kultuurivaldkonna koostöö kodanikuaktiivsuse ja kriitilise kodanikuhariduse edendamiseks	Euroopa Komisjon	Visionary Analyticsi projektis on IBSu roll Eestit puudutava info kogumine ja analüüsimine; panustamine uuringu väljunditesse ning osalemine projekti aruteludes ja õppevisiitide ettevalmistuses.

Programmi „Youth Aware of Mental health“ (YAM) tõhususe hindamine Eestis	Haridus- ja noorteamet	Uuringu eesmärk on hinnata Eestis 2026–2027 rakendatava YAM programmi noorte vaimse tervise ja suitsiidiennetuse valdkonnas, et mõista programmi sobivust ja kohandamisvajadusi Eesti kontekstis.

Ränne ja lõimumine

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Kohanemisprogrammi kohanemismoodulite koolituste ja materjalide sisuanalüüs ning kohanemisprogrammi vahehindamine	Integratsiooni Sihtasutus	Projekti raames on IBSu roll teha kohanemis-moodulite koolituste ja materjalide sisuanalüüs ning kohanemis- programmi vahehindamine.
„Sidusa Eesti arengukava 2021–2030“ vahe-hindamine	Kultuuriministeerium Siseministeerium Välisministeerium	Projekti raames hindab ja selgitab IBS Sidusa Eesti arengukava rakendamise tulemuslikkust, asjakohasust ja tõhusust.

Majanduspoliitika ja globaalsed väärtusahelad

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Andmepõhised strateegiad rohekasvu edendamiseks Ida-Euroopas	Euroopa Kliimainitsiatiiv (EUKI)	Projekti eesmärk on suurendada madala süsinikuheitega tehnoloogiate eksporti ja kasutuselevõttu ning tagada, et need majandustegevused vastaksid EL-i kliimaneutraalsuse eesmärkidele. Projekti fookusriigid on Eesti, Bulgaaria ja Rumeenia.

Kliima, tark linn ja kestlik areng

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
ClimaGen	Euroopa Komisjon	Projekti eesmärk on tuua kokku 9 Euroopa linna, et suurendada kliimakindlust ning aidata kaasa vähese süsinikuheitega ja sidusate linnade ja piirkondade kujunemisele.
Toidusalu / FOOD FOREST	EIT FOOD	Projekti eesmärk on arendada kestlikke toidutootmise lahendusi, mis aitavad leevendada kliimamuutusi ja taastada planeedi ökosüsteemi, kahjustamata inimeste toiduvajadusi ja loodusvarade kasutust.

2025. AASTAL LÕPETATUD PROJEKTID

2025. aastal jõudis Balti Uuringute Instituudis lõpusirgele kaheksa projekti ja uuringut, millest üks rahvusvaheline ja seitse Eesti-sisesed.

Haridus ja heaolu

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
VÕTA kasutamise probleemid õppija ja kutse taotleja vaates	Haridus- ja teadusministeerium	Uuringu tulemustest selgus, et VÕTA ehk varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise süsteem on Eestis laialdaselt tuntud, kuid selle rakendamine on ebaühtlane ja alakasutatud.

Kliima, tark linn ja kestlik areng

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
drOp	Euroopa Komisjon	Projektis töötati välja integreeritud renoveerimismeetod, mis aitab muuta elamupiirkonnad kaasavateks ja nutikateks linnaosadeks. IBS toetas kaasamis- ja planeerimistegevusi ning koostas „Integreeritud renoveerimise metoodika: projekti drOp teekaardi“.

Ühiskonna sidusus ja kaasatus

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Kultuuri erialade (tants, muusika, kunst) järelkasvu uuringu kokkuvõtte teostamine	Kultuuriministeerium	Uuring selgitas välja, millised on kunsti, tantsu ja muusika erialade järelkasvu süsteemse haridusteekonna tugevused ja nõrkused.
Ulatusliku psühhosotsiaalse kriisiabi pakkumise analüüs	Sotsiaalministeerium	Uuringu tulemused näitasid, et kõik KOV-id on valmis mingil määral abivajajaid aitama ning ka teistele omavalitsustele appi minema, kui neid kutsutakse. Samas on probleemiks pakutava teenuse kvaliteet ja süsteemsus.
Kasutajakeskse infomaterjali „Kinnipeetava teekond vanglas“ väljatöötamine	Justiitsministeerium	Projektis töötati välja innovaatiline infomaterjal, mille eesmärk on muuta vanglaelu teave kinnipeetavatele hõlpsamini mõistetavaks ja rakendatavaks.

Ränne ja lõimumine

PROJEKT	RAHASTAJA	KIRJELDUS
Tallinna sisserändaja väärtusruumi ja identiteedi muutus ja selle seos kohalike teenuste kasutamisega	Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuamet	Uuringutulemused toovad esile, et Tallinnas elavad uussisserändajad hindavad linna elukeskkonda turvalisuse, puhtuse ja kompaktsuse tõttu, kuid seisavad silmitsi kohanemisraskustega, mida süvendavad keelebarjäär, piiratud sotsiaalvõrgustikud ja killustatud ligipääs olulisele teabele.
Keeleõppe eesmärgil tööjõulähetus-programmi 2024. a tegevuste analüüs	Integratsiooni Sihtasutus	Analüüsi tulemused näitavad, et keelelähetuse programm on olnud selle esimesel elluviimise perioodil (2024) väärtuslik: programmis on piisavalt paindlikkust ja juba kaks nädalat eestikeelses keskkonnas, eriti kui on võimalik aktiivselt töökohal panustada, on tõhus vahend, et saada tõuge eesti keele edasiseks arendamiseks.
Määratlemata kodakondsusega elanike uuring	Integratsiooni Sihtasutus	Uuringu eesmärk oli anda ülevaade määratlemata kodakondsusega isikute olukorrast Eestis. Lisaks uuriti määratlemata kodakondsusega inimeste hoiakuid erinevates Eesti elu puudutavates küsimustes.

Enim kõneainet saanud uuring

Üks 2025. aasta alguses Eestis enim kõlapinda saanud uuring on IBSu rände- ja lõimimissuuna töörühma tehtud määratlemata kodakondsusega elanike uuring. Lisaks sellele, et uuringu kaasautorid avaldasid ise arvamusartikleid, nt

- Kirill Jurkov ERR-s: „Määratlemata kodakondsusega elanikud vajavad praktilist tuge“;
- Nastja Pertšjonok ajalehes Postimees: „Kes tohib olla eestlane?“,

jõudsid uuringu tulemused suurelt ka Eesti poliitmaastiku debattidesse seoses tõstatunud küsimusega mittekodanikelt valimisõiguse äravõtmisega.

Kuigi IBSu poolt läbiviidud uuring ei olnud – ega ei pidanudki olema – valimisõiguse, valimiskäitumise ega poliitiliste hoiakute fookusega, sattus koostatud aruanne ning selle tulemused Riigikogu istungite saali täiskogu istungitele, Riigikogu komisjonide aruteludesse ning loomulikult ka mitmete poliitikute arvamusartiklitesse, sh

- Delfis Aleksei Jašini poolt: „Hall pass on eelmise sajandi jäänuk, mis peab kaduma võimalikult kiiresti!“;
- Lõuna-Eesti Postimehes Maido Ruusmanni sulest „Valimisõiguse kokkulepe on käega katsutav”;
- ERR portaalis Õnne Pillaku arvamusena „Valimisõiguse muutmine on õiglustunde ja väärtuste küsimus”.

Arvamust avaldasid ka teised arvamusliidrid, sh füüsik Tiit Kärner ajalehes Postimees „Kodanikuks olemise sisu on lojaalsusevanne rahvusriigile“.

Kuuluvus organisatsioonidesse ja ühiskonda panustamine

2025. aastal oli Balti Uuringute Instituut jätkuvalt mitme siseriikliku ja üleeuroopalise võrgustiku liige:

- Vabaühenduste Liit;
- Arengukoostöö Ümarlaud;
- Eesti rände- ja varjupaigaorganisatsioonide siseriiklik võrgustik;
- Euroopa Komisjoni lõimumisalase portaali EWSI Eesti kontaktpunkt.

Sarnaselt varasematele aastatele jätkas IBS regulaarselt ka 2025. aastal oma teadmiste ja kogemuste jagamist erinevatele osalistele. Muuhulgas

- avaldades arvamusartikleid;
- meenutades valdkonnas toimetajatele varasemaid uuringuid;
- tõstes oma kommunikatsioonis esile varasemalt tehtud uuringuid;
- võõrustades väliseksperte, ajakirjanikke, üliõpilasi, jt;
- osaleti konverentsidel ja seminaridel;
- korraldati mitmeid arutelusid ja koosloometöötube inimeste kaasamiseks ja teadmiste jagamiseks.

Lisaks IBSu põhieesmärgile on mõttekoja siht järjepidevalt toetada Eesti järelkasvu oma teemavaldkondades ning mh populariseerida Eesti ühiskonnas teaduspõhist diskussiooni.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss
(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Varad		
Käibevarad		
Raha	398 994	706 941
Nõuded ja ettemaksed	415 623	258 240
Kokku käibevarad	**814 617**	**965 181**
Põhivarad		
Nõuded ja ettemaksed	1 764	1 764
Materiaalsed põhivarad	1 150	0
Immateriaalsed põhivarad	6 756	6 756
Kokku põhivarad	**9 670**	**8 520**
Kokku varad	**824 287**	**973 701**
Kohustised ja netovara		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	148 349	105 810
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	600 802	793 442
Kokku lühiajalised kohustised	**749 151**	**899 252**
Kokku kohustised	**749 151**	**899 252**
Netovara		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	74 452	64 356
Aruandeaasta tulem	684	10 093
Kokku netovara	**75 136**	**74 449**
Kokku kohustised ja netovara	**824 287**	**973 701**

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2025	2024
Tulud		
Annetused ja toetused	1 023 136	650 666
Tulu ettevõtlusest	234 479	329 401
Muud tulud	10 817	2 100
Kokku tulud	**1 268 432**	**982 167**
Kulud		
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-103 627	-63 052
Mitmesugused tegevuskulud	-94 774	-124 000
Tööjõukulud	-1 087 108	-807 159
Muud kulud	-31	-9
Kokku kulud	**-1 285 540**	**-994 220**
Põhitegevuse tulem	**-17 108**	**-12 053**
Intressitulud	17 792	22 359
Muud finantstulud ja -kulud	0	-213
Aruandeaasta tulem	**684**	**10 093**

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Balti Uuringute Instituut 2025. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamise tavaga. Hea raamatupidamise tava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke ning lühiajalisi tähtajalisi deposiite.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused). Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi. Nõuded, mille kohta on teada, et nad on lootusetud, on bilansist välja kantud.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 640 euro ning kasutuseaga üle ühe aasta.
Materiaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Oma tarbeks valmistatud põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb tegelikest valmistamisväljaminekutest.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeast. Kasutusel on järgnevad amortisatsiooninormid:
- masinad ja seadmed 33% aastas
- büroo inventar 20% aastas

Tulud

Projektidega seotud sihtfinantseerimise tulud on kajastatud tuluna proportsionaalselt projekti valmidusastmele, samuti vastavalt rahastaja poolt aktsepteeritud summadele. Projektidega seotud veel finantseerimata, kuid teostatud kulud kajastatakse nõudena bilansi nõuete koosseisus. Projektide üldkulude finantseerimise tulusid on kajastatud tuludena proportsionaalselt laekunud sihtfinantseeringuga.

Kulud

Aruande perioodi kuludes on kajastatud kõik projektide tegevuskulud, millega seotud tegevused leidsid aset aruandeaastal.

Lisa 2 Tööjõukulud
(eurodes)

	2025	2024
Palgakulu	813 027	601 794
Sotsiaalmaksud	274 081	205 365
Kokku tööjõukulud	**1 087 108**	**807 159**
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	1 006 373	734 135
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	16

Lisa 3 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2025	**31.12.2024**
Füüsilisest isikust liikmete arv	9	9

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2025	**2024**
Arvestatud tasu	326 225	237 388

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 10.08.2026

Mittetulundusühing Balti Uuringute Instituut (registrikood: 80046950) 01.01.2025 - 31.12.2025 majandusaasta aruande andmete õigsust on digitaalselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
Marek Tiits	Juhatuse liige	17.08.2026

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Põhitegevusala
Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas	**72201**	**EMTAK 2025**	**Jah**